

TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO TP.HỒ CHÍ MINH
BỘ MÔN CỜ

PHƯƠNG PHÁP
TẬP LUYỆN CỜ VUA

TS. DƯƠNG THANH BÌNH -TRƯỞNG BỘ MÔN CỜ

(Tài liệu giảng dạy cho sinh viên năm thứ 3
chuyên ngành Huấn luyện thể thao môn Cờ vua)

TP.Hồ Chí Minh, 8/2020

Mục Lục

Lời nói đầu..... **Error! Bookmark not defined.**

I. Phát triển trình độ thấu hiểu cờ vua..... **Error! Bookmark not defined.**

II. Hoàn thiện kĩ năng thi đấu của người chơi..... **Error! Bookmark not defined.**

III. Những nét đặc thù của huấn luyện viên **Error! Bookmark not defined.**

IV. Kết luận ..... **Error! Bookmark not defined.**

Phụ lục..... **Error! Bookmark not defined.**

Lời mở đầu

Nói về việc luyện tập cờ vua cũng có nghĩa là chúng ta đồng ý với ý nghĩa của từ này. Thật vậy, dù đề tài của bài giảng này là các phương pháp luyện tập cờ vua, nhưng tôi vẫn thấy cần phải định nghĩa trước hết thế nào là phương pháp luyện tập cờ vua, mục đích mà nó hướng đến, những mục tiêu của phương pháp.

Mục đích của việc luyện tập là gì?

Hầu hết mọi người đều đồng ý với câu trả lời sau đây: để nâng cao trình độ của người chơi. Câu trả lời mơ hồ này che giấu một thực tế phức tạp hơn nhiều: đối với cờ vua, trái ngược với các môn thể thao vận động khác...-mà kết quả là những màn trình diễn thể thao trong một khoảng thời gian nhất định hay chỉ số ELO (rating) của một kỳ thủ không thể hiện hết giá trị thật sự của nó, dù đây là hai hệ thống đo lường thống nhất phổ biến trong môi trường thể thao. Vậy thì sự khác biệt giữa cờ vua và các môn thể thao khác là gì? Những yếu tố tạo nên sức mạnh của cờ vua đơn giản là: hàng tỷ khả năng mà nó chứa đựng. Một người không bao giờ có thể chơi một ván cờ giống nhau hai lần. Các kỳ thủ luôn đối mặt với những «người lạ»: vì các thế trận không bao giờ lặp lại trên bàn cờ.

Vì vậy, không nên đặt việc luyện tập trong một tình huống cụ thể và xác định mà dựa trên những phương pháp phổ quát, những tính toán suy xét, và dựa trên những thế trận được phân theo nhóm dựa trên đặc tính của chúng. Trái với các môn thể thao vận động nơi mà chất lượng luyện tập rất dễ đo lường (huấn luyện viên và vận động viên làm việc trong một môi trường đã được định trước: cho thấy mục tiêu cao nhất có thể. Vận động viên sẽ tập luyện trên tình huống này, cũng là tình huống sẽ xảy ra trong thi đấu, hoàn toàn giống nhau.), vấn đề của cờ vua là ở chỗ: làm sao để giúp một kỳ thủ phát triển khi họ không thể dự đoán trước tình huống sẽ diễn ra trong trận đấu? Huấn luyện viên có thể giúp người chơi tiến gần đến tình huống trong thực tế hơn, nhưng vẫn sẽ có những lúc mà người chơi phải tự gỡ rối cho mình.

Thật ra, khâu chuẩn bị của huấn luyện viên diễn ra sau đó: ở phần phân tích, phân chất vấn, ngay khi chơi ván cờ. Đúng là nghịch lý khi cần phải hiểu rằng mọi khó khăn trong luyện tập cờ vua nằm ở chỗ ta phải làm việc với phần tư duy của người chơi, khả năng phản ứng, cách thức hoạt động chứ không chỉ dựa vào sự tiến bộ hay một màn trình diễn đơn thuần. Tôi cho rằng một chương trình tập luyện tốt sẽ giúp VĐV sáng tạo chứ không chỉ thể hiện qua các màn trình diễn. Cần học cách chơi cờ theo kiểu tự tư duy, và tự rút ra kết luận cho mình.

Hơn thế nữa: **cần phải dạy VĐV cách học!**

Sau khi đã biết mục đích của việc luyện tập cờ vua là gì, tôi sẽ bắt đầu nói về phương pháp của tôi. Tôi tin rằng có hai khía cạnh cơ bản và khác biệt trong cờ vua: khía cạnh hiểu biết chung về cờ vua và khía cạnh thi đấu. Cả hai khía cạnh này chắc chắn có liên hệ với nhau: càng hiểu sâu về **kiến thức cờ vua** thì lối chơi sẽ càng hoàn thiện. Nhưng sự phát triển này sẽ diễn ra nhanh chóng và hiệu quả hơn khía cạnh thi đấu của người chơi. Vì vậy mà tôi chia bài giảng của mình thành ba phần: phát triển trình độ thấu hiểu của người chơi, phát triển trình độ thi đấu của người chơi và các nét đặc thù của huấn luyện viên.